

IN DEZE BOERDERIJ & WATER

- EERSTE NATUURVRIENDELIJKE OEVER NAJAAR '18
- WATER VASTHOUDEN IN DWARSDIEP
- TOEZICHT GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN
- GOUDEN GRONDEN
- KLEURRIJKE AKKERRANDEN
- BEHEER MUSKUSRATTEN
- AANKONDIGING SCHOUW
- OEFENLAB WATER
- MET ELKAAR AAN TAFEL
- MELDING OP DE KAART

EERSTE NATUURVRIENDELIJKE OEVER NAJAAR 2018

Bij de familie Joling in Wierhuizen is door Mechielsen Oldehove BV de eerste natuurvriendelijke oever van het seizoen aangelegd. Mechielsen heeft dit gedaan met behulp van een met GPS uitgeruste kraan. Het heeft een mooi eindresultaat opgeleverd.

Verbetering waterkwaliteit

Het waterschap Noorderzijlvest legt natuurvriendelijke oevers aan als één van de Kaderrichtlijn Water maatregelen. Met deze maatregelen werkt het waterschap aan de verbetering van de waterkwaliteit in het gebied.

Strook inrichten

De aanleg van een natuurvriendelijke oever gebeurt vaak in samenwerking met agrariërs. Zij kunnen een deel van hun grond langs de watergang, wat vaak minder geschikt is voor akkerbouw of grasland, beschikbaar stellen. Deze strook kan door het waterschap worden aangekocht en ingericht, of de agrariërs zorgen zelf voor de inrichting en ontvangen hiervoor een vergoeding.

**DOET
U
MEE?**

Langs hoofdwatgangen in het maregebied kunnen nog veel natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Helaas is niet elke locatie geschikt. Wij kijken graag samen met u naar de mogelijkheden. U kunt daarvoor contact opnemen met projectleider Ivon Benus via 06 2298 0641 of i.benus@noorderzijlvest.nl

WATER VASTHOUDEN IN DWARSDIEP

De randen van het Dwarsdiepgebied, de hogere (zand-)gronden, zijn gevoelig voor verdroging. Dit bleek afgelopen zomer maar weer. Water aanvoeren is hier niet mogelijk en daarom wil het waterschap Noorderzijlvest meer water in het gebied vasthouden. Boeren en waterschap onderzoeken samen welke maatregelen de waterhuishouding in het gebied kunnen verbeteren. Dit onderzoeksproject, TOPSOIL-Dwarsdiep, moet bijdragen aan betere landbouwomstandigheden en tegelijkertijd de waterkwaliteit verbeteren en verdroging tegengaan.

Kennisuitwisseling

Tot nu toe werken er vijf boeren mee aan het onderzoek. Op vijf percelen hebben we veldonderzoek gedaan en monsters genomen om in het laboratorium te onderzoeken. Deze informatie gebruiken we als input voor de modellen om de waterhuishouding te verbeteren. Vanuit de modellen onderzoeken boeren, waterschap en kennisinstellingen samen welke maatregelen kansrijk zijn. Deze kennis en maatregelen kunnen boeren toepassen in hun ondernemerschap en zorgen voor verbetering van de landbouwomstandigheden.

Klimaat en doelen waterschap

Noorderzijlvest is benieuwd naar het effect van de maatregelen op het hele stroomgebied van het Dwarsdiep. Dragen ze bij aan een robuust watersysteem dat op termijn zorgt voor betere landbouwomstandigheden? Kunnen de maatregelen de gevolgen van klimaatverandering opvangen? Dragen ze voldoende bij aan het realiseren van het Deltaprogramma Zoetwater (verdroging tegengaan) en de Kaderrichtlijn Water (waterkwaliteit verbeteren)?

UITNODIGING

Meer weten?

Kom op donderdag
15 november om 20.00 uur
naar de gebiedsbijeenkomst
in het dorpshuis
'De Weme' te Noordwijk.

Op deze avond presenteren wij u de eerste resultaten van het maatregelenpakket ter bevordering van de waterhuishouding in het Dwarsdiepgebied. Zo zijn we in augustus jl. het veld ingegaan met de heren De Vries en Blaauweijkel om de schade van de extreme droogte van afgelopen maanden in kaart te brengen. Daarnaast geven modelsimulaties meer inzicht in het effect van de voorgestelde maatregelen voor het verbeteren van de waterhuishouding.

TOEZICHT OP AFSTROMING VAN GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN VANAF ERVEN

Bijna alle akkerbouwers, veehouders en loonwerkers wassen hun machines op het erf of wasplaats. Bij activiteiten zoals het wassen van de spuitmachine, aanmaken van de spuitvloeistof en/of spoelen van lege verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen (gbm), bestaat een reële kans dat resten gbm via het riool of terreinriolering in oppervlaktewater terechtkomen. Dit vormt een bedreiging voor de waterkwaliteit en daarmee ook de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen van het waterschap.

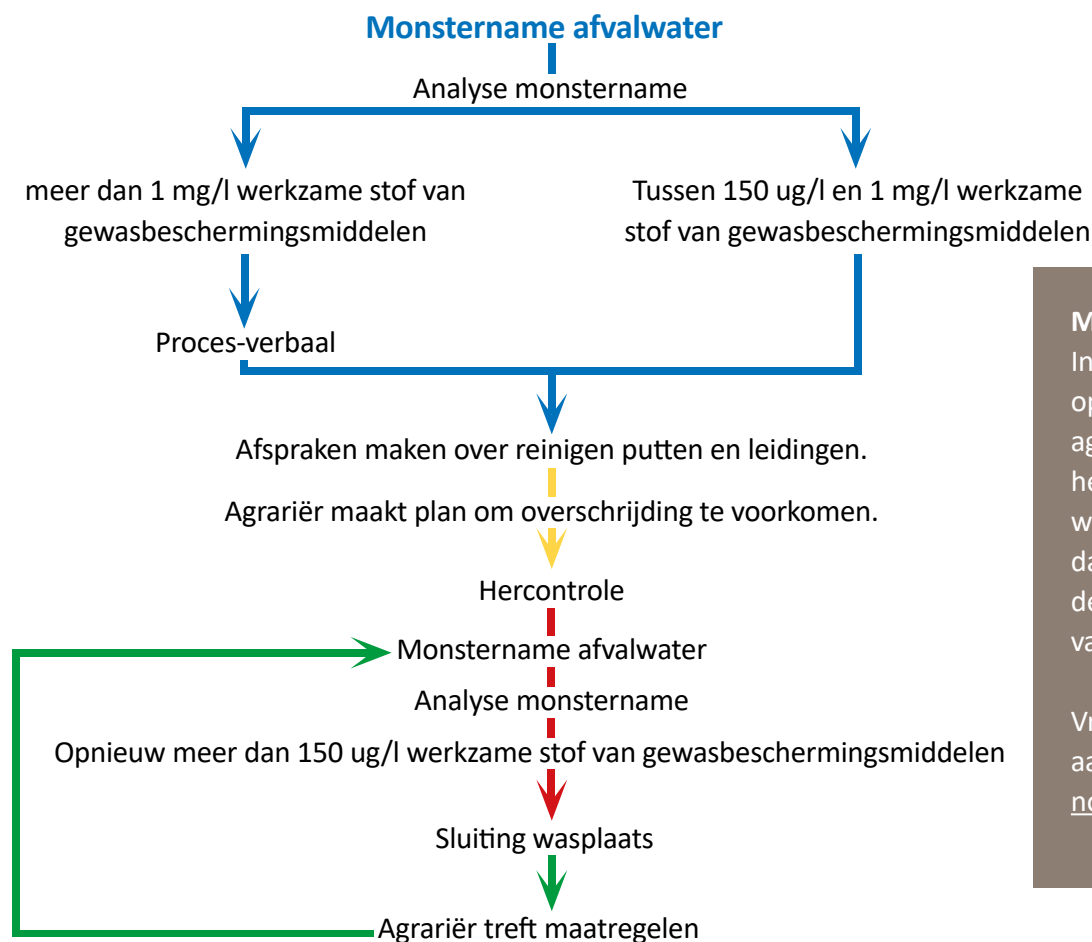
Onderzoek

De noordelijke waterschappen hebben de afgelopen twee jaar wasplaatsen en/of erven bij agrariërs en loonwerkers onderzocht op aanwezigheid van werkzame stoffen van gbm. De conclusie is dat gemiddeld per bedrijf 20 werkzame stoffen per monster zijn aangetroffen, waarvan ruim de helft de normen voor oppervlaktewater overschrijden. Kortom: het wassen van machines op agrarische bedrijven is een activiteit waar een flinke milieuwinst is te behalen.

Bezoek en advies

Naast de reguliere controles voor de toepassing van gbm, zogenaamde 'heterdaadcontroles' worden dit jaar ook boerenerven bezocht waarbij onder andere gekeken wordt naar wasplaatsen en terreinrioleringsputten. Tijdens deze bezoeken wordt advies gegeven over hoe u met het afvalwater kunt omgaan, zodat het oppervlaktewater zo min mogelijk wordt belast. Daarnaast worden er monsters genomen van wasplaatsen en terreinrioleringsputten.

Hieronder staat schematisch aangegeven hoe we het toezicht op deze activiteiten gaan invullen. Deze werkwijze gaan we ook in 2019 doorzetten.

MEER WETEN?

In het belang van schoon oppervlaktewater en voor agrariërs 'het behoud van het middelenpakket', hoopt waterschap Noorderzijlvest dat u bewust nadenkt over de afvalwaterstromen vanaf uw erf.

Vraag een adviesgesprek aan via vergunningen@noorderzijlvest.nl.

GOUDEN GRONDEN

In het programma Gouden Gronden werken waterschap Noorderzijlvest, de provincie Groningen en de landbouwsector samen aan beter bodembeheer. Doel is onder andere betere waterkwaliteit en minder verdroging. We werken daaraan met gebiedsgerichte projecten en doen onderzoek en voorlichting.

Diverse projecten

Begin 2019 gaan waarschijnlijk de bodemprojecten Weide & Water en Spaarbodem van start. Grote projecten worden voor subsidie ingediend onder het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Andere activiteiten binnen Gouden Gronden zijn onder andere het Oefenlab Water (zie ook in deze nieuwsbrief) en themagerichte kennismiddagen. De volgende kennismiddag vindt plaats in januari 2019. Het thema is dan 'Bouwplanplanning', waarbij zowel de veehouderij als de akkerbouw ter sprake komen.

Nieuwe app

Dit voorjaar is het project TRIJNTJE gestart, de ontwikkeling van een app die op perceelniveau alle relevante gegevens over bodem- en waterbeheer aanbiedt.

Meer weten over TRIJNTJE? Stuur een mail naar rene.elsendoorn@totenmet.org.

Gouden Gronden

Meer weten over Gouden Gronden?

Stuur een mail naar goudengronden@noorderzijlvest.nl.

KLEURRIJKE AKKERRANDEN EN BETERE WATERKWALITEIT

Een kleurrijke strook bloemen, meer diversiteit aan insecten én minder afspoeling naar de sloot. Dit zijn de belangrijkste kenmerken van kruidenrijke akkerranden langs sloten. Een drie meter brede strook levert al een aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit op. De in de bloemen aanwezige roofinsecten eten plaagdieren in het nabijstaande gewas. Bovendien vormt de bloemenstrook een prachtig kleurend en geurend geheel.

Subsidieregeling

Eerder werd het aanleggen van akkerranden gestimuleerd vanuit de regeling groenblauwe diensten. Dit heeft een vervolg gekregen vanuit de subsidie regeling ANLB (agrarische natuur en landschapsbeheer).

Meer weten?

Heeft u interesse in het aanleggen van een akkerrand en bent u benieuwd of u hiervoor een financiële bijdrage kunt krijgen? Neem dan contact op met uw collectief via collectiefmidden groningen.nl of agrarischenatuurdrenthe.nl.

BEHEER VAN DE MUSKUSRAT

Waterschappen zorgen voor veilige dijken en kades om overstromingen te voorkomen. Onderdeel van die taak is het bestrijden van muskusratten die door het graven van gangen en holen schade aan de dijken kunnen veroorzaken.

Veldproef Muskusratten

Uit het eindrapport van de Veldproef Muskusratten, die dit jaar is gepubliceerd, blijkt dat jaarrondbestrijding de meest effectieve vorm van muskusrattenbeheer is. De Veldproef Muskusratten is een landelijk wetenschappelijk onderzoek naar de noodzaak en de effectiviteit van het muskusrattenbeheer. De veldproef onderzocht of de bestrijding van muskusratten gericht, goedkoper en met minder dierenleed kan. Deze proef startte in 2013 en duurde in totaal 3 jaar, zowel bij het waterschap Noorderzijlvest als in heel Nederland.

Drie bestrijdingsmethoden getest

In het onderzoek werden bestrijdingsmethoden getest in verschillende gebieden in Nederland: jaarrondbestrijding, seizoensbestrijding en objectbescherming. Bij objectbescherming wordt enkel bestreden rond objecten als dijken, gemalen en sluizen. Uit het onderzoek blijkt dat jaarrondbestrijding (bestrijding het hele jaar door) het meest effectief is om de populatie klein te houden.

Langetermijnvisie

Door de veldproef is een model ontstaan waarmee nauwkeurige voorspellingen kunnen worden gedaan over hoe populaties zich ontwikkelen. De uitkomsten van de veldproef worden meegenomen bij het opstellen van de langetermijnvisie voor muskusrattenbeheer in Nederland.

Begeleiding

Het onderzoek werd begeleid door een consortium onder leiding van ecologisch adviesbureau Altenburg & Wymenga in opdracht van de Unie van Waterschappen. Overige deelnemers in het consortium waren de Wageningen University & Research, de Universiteit van Amsterdam en de Zoogdierverseniging.

Meer weten? Kijk op www.muskusrattenbestrijding.nl

AANKONDIGING SCHOUW

Bent u eigenaar van grond langs een sloot? Onderhoudt u dan ook deze sloot, tot het midden? Een schone sloot zorgt ervoor dat water snel wordt afgevoerd en dat u geen overlast ondervindt. Vanaf maandag 5 november start het waterschap Noorderzijlvest met de jaarlijkse controle (schouw) op het onderhoud.

Wat verwachten wij van u?

- u maait de slootkanten (taluds);
- u verwijdert begroeiing uit de sloot;
- u verwijdert alle drijvende en gezonken objecten;
- u maakt de duikers en andere kunstwerken schoon, zodat een vrije doorstroming van water mogelijk is;
- u zorg ervoor dat het profiel van de sloot in orde is.

Kom op
6 november naar
het Oefenlab Water!

OEFENLAB WATER:

Een cursusmiddag over het meten van verzilting
en verdroging op agrarische percelen

Kom op 6 november naar het Oefenlab Water! Hier kunt u onder andere leren hoe u verdroging of verzilting op tijd kunt meten. Er komen nieuwe onderwerpen aan bod die in het vorige Oefenlab niet behandeld zijn, dus ook voor die bezoekers is het de moeite waard om er 6 november bij te zijn.

Vochtgehalte meten

Voor een agrariër is het vaak niet gemakkelijk om de kwaliteit van het grondwater of de hoeveelheid bodemvocht op z'n perceel te meten. Als deze informatie er wel is, ziet hij/zij wat de invloed van het beheer op het vochtgehalte in het perceel of water in de sloot is. Zo kan verdroging en verzilting beter worden voorkomen. Op een voorbeeldperceel op proefboerderij Kollumerwaard kunnen agrariërs praktijkervaring opdoen met het meten van grondwater, bodemvocht en slootwater. Daarnaast leren ze wat ze met de meetgegevens in hun eigen bedrijf kunnen doen.

Inhoud cursusmiddag

De cursusmiddag start met een algemene introductie in agrarisch waterbeheer en ontwikkelingen op dit vlak (bijvoorbeeld verzilting en schaalvergroting) gevolgd door een introductie van de meetmethoden. Op het voorbeeldperceel wordt gemeten: de bodemverdichting, grondwaterstand en -fluctuatie, doorlatendheid van de bodem, Infiltratiecapaciteit van de bodem, bodemvocht, nitraat en verzilting van grondwater, drainwater en slootwater.

Het programma op 6 november

- 12.30 uur Welkom; Presentatie met toelichting water–landbouw-bodem en hoe we door te meten meer vat op ons watersysteem kunnen krijgen
- 13.30 uur In de praktijk meten
- 16.00 uur Toelichting op de verwerking van meetresultaten en wat je er mee kunt
- 17.00 uur Einde

Er is een binnen- en een buitengedeelte. U kunt zich aanmelden via het formulier op de volgende webpagina: www.noorderzijvest.nl/aanmeldencursus oefenlabwater.

MET ELKAAR OM TAFEL

Vorig jaar heeft het waterschap Noorderzijlvest een kwantitatief onderzoek uit laten voeren naar zijn reputatie en dienstverlening. Begin dit jaar zijn medewerkers aan de hand van de resultaten met verschillende respondenten in gesprek gegaan. Zo ook met een aantal agrariërs en dat leverde zeer waardevolle adviezen en ideeën op.

Bijna een 7

In het kwantitatieve onderzoek is gevraagd om zowel onze dienstverlening als ons werk een cijfer te geven. Van de agrarische deelnemers kregen wij op beide onderwerpen net geen 7. Dat kan beter vinden wij. De adviezen en ideeën nemen we daarom ter harte en worden binnen onze organisatie opgepakt. Heeft u zelf een suggestie? Mail die dan naar communicatie@noorderzijlvest.nl

Onderzoeksresultaten

De onderzoeksresultaten van het kwantitatieve onderzoek en de gesprekken zijn samengevat in een overzichtelijk rapport. Deze vindt u op www.noorderzijlvest/resultatenonderzoek.

inwoners zonder klantcontact uitvraag: panel response: 484 werk: 7,4 dienstverlening: 7,3	inwoners met klantcontact uitvraag: 630 response: 22% werk: 7,0 dienstverlening: 6,9	agrariërs uitvraag: 2191 response: 15% werk: 6,8 dienstverlening: 6,5
bedrijven uitvraag: 74 response: 22% werk: 7,4 dienstverlening: 7,5	overheden (ambtelijk) uitvraag: 23 response: 39% werk: 7,4 dienstverlening: 7,6	overheden & samenwerkingsp. (best) uitvraag: 29 response: werk: 7,4 dienstverlening: 7,0

OPROEP GASTCOLUMNIST

VOOR DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF BOERDERIJ EN WATER ZIJN WIJ OP ZOEK NAAR EEN GASTCOLUMNIST!

LIJKT U HET LEUK OM DE LEZERS EEN INKIKJKE IN UW WERK ALS AGRARIËR TE GEVEN? HEEFT U BELANGRIJKE EN/OF INTERESSANTE ERVARINGEN OM TE DELEN? STUUR DAN EEN MAILTJE NAAR [COMMUNICATIE@NOORDERZIJLVEST.NL](mailto:communicatie@noorderzijlvest.nl)

SPUITDOPPEN, TECHNIEKEN EN HET WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT

Per 1 januari 2018 is het Activiteitenbesluit milieubeheer op een aantal punten gewijzigd. Zo is het gebruik van minimaal 75% driftreducerende spuitdoppen of spuittechnieken op percelen en verbreding van een aantal teeltvrije zones, verplicht.

75% driftreductie en een teeltvrije zone

Vanaf 1 januari 2018 is er de verplichting om voor het gehele perceel spuitdoppen toe te passen of een spuittechniek met een driftreductie van ten minste 75%. Bovendien is de teeltvrije zone voor granen en graszaad ingaande 1 januari aangescherpt van 25 naar 50 cm.

Wettelijk gebruiksvoorschrift

Naast het kiezen van de goede combinatie van de spuitdoppen met bijpassende techniek is het belangrijk dat u de gebruiksvoorschriften van de toe te passen gewasbeschermingsmiddelen goed bekijkt voor gebruik. Voor bepaalde middelen gelden aanvullende eisen en/of restricties voor het gebruik, qua driftreductie of teeltvrijzone.

DOE UW MELDING OP DE KAART!

Het waterschap Noorderzijlvest krijgt regelmatig meldingen van agrariërs over watergangen of dijken. Deze meldingen komen op verschillende manieren binnen: telefonisch, per mail, contactformulier of via Twitter en Facebook. De melder probeert de locatie zo goed mogelijk te beschrijven, maar dat is niet altijd even makkelijk. Daarom is het doen van een melding makkelijker gemaakt met de applicatie 'Melden-op-de-kaart'. De applicatie is een digitaal formulier waarbij de soort melding en precieze locatie kan worden aangegeven aan de hand van een kaart en gps. Dit maakt het makkelijker voor iedereen!

Meer informatie www.noorderzijlvest.nl/meldenopdekaart.

DIRECT IETS MELDEN? Ga naar melden.noorderzijlvest.nl

AGRARIËRS ONLINE

VOLG ONS OOK OP [FACEBOOK.COM/NOORDERZIJLVEST](https://www.facebook.com/NOORDERZIJLVEST)

Boerderij & Water digitaal ontvangen?

Stuur een e-mail naar agrariers@noorderzijlvest.nl

Vermeld uw naam en postadres, zodat we u van de adreslijst voor de papieren editie kunnen halen.

Colofon

Waterschap Noorderzijlvest

Postbus 18

9700 AA Groningen

redactie en opmaak: Noorderzijlvest

fotografie: Noorderzijlvest

Volg ons op twitter via @Noorderzijlvest

nummer 13

najaar 2018

oplage: 2600

Hoewel deze nieuwsbrief met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kunt u er geen rechten aan ontleenen.